

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Fél évre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
RITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
RITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Vaskorszakot élünk.

A jó Ovidius Naso már Krisztus születése idejében megírván Átváltozás-ait, a világ négy kora közül a „Vaskorszak“-ban, melyen valószínűleg a saját korát érti, szakasztott olyan erkölcsi állapotokat fest, aminők jelenleg uralkodnak. A rablás, gyilkolás mellett nagyon gyakori az anya-, az apagyilkosság, mely méltán sorozható a legnagyobb gonoszságok közé. Aki saját nemzójét teszi el láb alól, a legrettenetesebb bünt követi s ezzel a vérengző vadállatnál is hitványabb lesz. Oly nagy volt már kétezer év előtt az emberek gonoszága, hogy a pogány Astraea szűz, mint az igazság isten-asszonya megborzadt, itt hagyta a bűn fertőjébe merült földet és edes atyja, Jupiter trónusához költözött.

Kétezer év óta sokat haladt az emberiség. Óriási könyvtárakat irtak össze pedagógusok, filozófusok, papok, költők az erkölcsről, az ideálról, a szülő-, testvér- és emberszeretetről, az igaz Isten hatalmáról, bölcsességéről, mindentudásáról, a társadalomról, a haladásról s mindez a sok munkásság hiábavaló s még most is, — amikor már repülőszárnyakon sasmódra hasítjuk a levegőt — ott vagyunk, ahol Ovidius világa, sőt tán fölül is muljuk erkölcsi züllöttség tekintetében a kétezer év előtti állapotot.

Mi ennek az oka? Sziklára esett az ezer és ezer tudós tengernyi, bölcs munkája, mellyel az emberiséget a gonoszság örvényéből kiragadni törekedett? Hát kétezer év után sem sikerült az emberiséget a technikai haladás módjára a szintén szárnyas lényekként ábrázolt angyalokhoz legalább némileg közelebb hozni?

Bizony fájdalommal tapasztaljuk, hogy az emberiség csak a technika terén haladt elő óriási lépésekkel a multhoz képest, de az erkölcsi haladás, a javulás útján vajmi keveset. A gonoszságok, a furfangosnál furfangosabb csalafintaságok alig képzelt módjait találja ki az emberi állapot.

Megdermedve állunk egy-egy halatlantlan eset megtörténetkor s szinte kétségbe vonjuk a gonosztevő emberi mivoltát, akit pedig a Biblia szerint szintén a maga képmására teremtett az Úr. — A napilapok tele vannak az emberi mivoltából teljesen kivetkőzött emberi vadállat szinte hihetetlennek látszó rémes és aljas cselekedeteinek végtelen láncolatával.

Ha keressük, kutatjuk az okokat, korántsem az egyesektől nagyon hangoztatott ugynevezett életküzdelem az oka, hanem a könnyű megélhetés, a semmittevés, a munka nélküli urhánomság az alapjai a mai förtelmes zabolátlanságnak s okozói az isteni és emberi törvények lábbal tiprásának és ami ebből mintegy ösként következik, az emberi törvény alapjául szolgáló tekintély — zérus fok alá süllyedésének.

Hány ezer ember szabadult volna meg a börtöntől és az ennél még súlyosabb büntetéstől: a közmegevetéstől, ha addig takarózott volna, ameddig a takarója ért? De persze nem dolgozni, élvezeteket hajhászni és nagy urat játszani akkor, mikor csak megfeszített munkával lehet zöld ágra vergődni a mai nehéz viszonyok között, csak romlott szívű, családi és társadalmi kötelességével semmit sem törődő léha lelkűnek szokása, amely előbb vagy utóbb föltétlenül a megsemmisülés, az elzüllés legvégsőbb fokára süllyeszti le őket és ezek aztán e legalsó fokon romba akarják dönteni a jót, az igazat s aljas lelkük még kacag az isteni és az emberi törvény kijátszásán, sárba tiprásán. Az ilyen hitvány alakok valóságos megmértelyezői a mai társadalomnak, melynek sok gyenge jellemű tagja csakhamar táborukba szegődik; szóval és tollal törekednek a tisztességet, a becsületet, a társadalom eme fundamentumait, megingatni, hogy a zavarosban halászhasanak.

Az álszociálizmus, amely manapság már anarkizmussá vált, óriási pusztítást tett főleg a kevésbé tanult, kevésbé intelligens alsó néposztályokban.

Egyenlő elbánást, egyenlő társa-

dalmi állást, egyenlő megélhetést követel a testileg-lelkileg nyomorék olyan derék, kiváló embertársával szemben is, akinek testi-lelki kiválósága százszor különb, mint az övé. És ezt a ferde, igazságtalan állapotot azok a hitvány, a társadalomból majdnem kivetett páriák teremtették, akik küzdeni, munkálkodni nem igen szeretnek. Ezek bolondítják el a népet, ezek hintik el a gyűlölet magvát a testileg-lelkileg kevésbé érvényesülő elemekben a kiválóbbak iránt.

Már pedig a teljes egyenlőség, különösen társadalmi téren, ki van zárva. Ennek a hangoztatása csak a gyenge fölfogású egyéneket téveszti meg. Óriási különbség van ember és ember között: napszámos és napszámos, iparos és iparos, hivatalnok és hivatalnok, pap és pap, bíró és bíró között stb. Az egyik napszámos kétszer olyan eredményt ér el munkájával, mint a másik, az egyik iparos művész a szakmájában, a másik kontár, az egyik hivatalnok kitűnően beválik, a másikat csak tűrik, az egyik pap az egekbe emel lelke ihletével, a másik bányuságával sajnálatot ébreszt bennünk, az egyik bíró tiszta, józan fölfogású, helyesen ítél, a másikat tudatlansága a tévedések labirintusába viszi stb. Józan ésszel lehet-e követelni, hogy a hitványabbiknak éppen olyan becsülésben és tiszteletben legyen része, mint a másiknak?

És itt van a hiba!

A sajtó, főleg a revolversajtó óriási rombolást vitt véghez és visz jelenleg is az „egyenlőség“ nagyhangú jelszavával a tehetetlenségük, bányuságuk miatt boldogulni nem igen tudó tömegekben. Az egyéni érvényesülés csak üres frázis előtte. E tömeg éppen olyan jónak, kiválóknak hiszi magát, mint a valódi, derék, jóra való emberek; szóval nem akarja gyarlóságát beismerni és ez emberi gyengesége neveli nagyra azt a jogtalan követelését, amelyet léptenyomon, főleg a krajcáros napilapokban megjelent álokoskodásokból merít.

Remek egy jog a szabadsajtó, isteni dolog, de gonosz, aljas lelkű emberek kezében testet-lelket megmértelyező masz-

lag, amely ostoba, hazug, kárörvendő, tisztességes egyéneket pellengérré állító badarságaival megingatja a társadalmi rendet, mert a helyesen itélni nem tudók előtt a maszlagos ostobaság mint valóság tűnik föl és így lerontja azt az államot, családot és társadalmi rendet föntartó és elengedhetlen követelményt, amelynek neve: tekintély.

Hiszen mindennapi dolog a sztrájk sokszor semmiért! Sőt oda is bevonult e revolversajtószülte örültség, bizonyára a szülők tapintatlansága következtében, ahol a tekintélyt híven ápolják: az iskolákba. Már nemcsak egyetemi polgárok sztrájkolnak, hanem a tejfölös száju középiskolai tanulók is; maholnap majd a normálisták is föllázadnak a tanítóbácsik ellen.

Ime a revolversajtó hatása a családra! Mert itt a főbaj!

Számtalan család van, ahol a tanítót, papot, jegyzőt, bírót stb. szapulják, becsmérlik a zsengelekkű, ártatlan gyermek előtt. Hogy volna akkor tekintély! Hogyan becsülné az a gyermek tanítóját, papját, ha édes szülege kigyót-békát kiált reá.

És mindezt a revolversajtóból vett bolondító maszlag okozta az alsó, kevésbé intelligens családokban. Ennek a sajtónak köszönhetjük a mai Ovidius Naso vaskorszakánál is gonoszabb világot és ha így folytatódik, csakugyan eltűnik a Blériot-korszak Astraéja is e bűnös földről s reánk zudul a vízőzön, hogy elsöpörje e régi rossz világot és teremtsen helyébe új világot, új emberiséget, akinek szive-lelke a helyén van és nem a sarkában.

Sz. S.

Az asszony.

Irtta: LENGYEL LAURA.

Borongós novemberi délután volt, mikor megismerkedtem vele. A nevét, sajnálatomra, nem árulhatom el, de büszkeségem és boldogságom, hogy beszélhettem vele.

Eleinte egy kicsit nehezen ment a dolog. A híres zongoraművész nő nem tud magyarul. Ezen kölcsönösen sajnálkoztunk, aztán megfeledeztünk róla. Ha idegen nyelven kell beszélnem, szakasztott olyan kényelmetlen érzésem van, mintha diszes selyemruhába ülnek. Ezen a délután elfelejtettem mindent és hallgattam beszédét.

... Nos igen, magának igaza van: a dicsőség csakugyan szép és nagy dolog, higgye el, nem is esodálom, ha annyi bolondja van. Nem is kellene az ilyen bolondokra haragudni, aki nem bírja erővel, úgy is elmarad. Én legalább sohasem tudok az ambícióm nevetni, ha teljesen tehetségtelen emberben látom is.

... Hogy magamról beszéljek? Ugyan vegyen még egy csésze teát, meglássa, sokkal mulatságosabb lesz a dolog. Maga olyan sokat vár tőlem, s nekem alig van mit mondanom. Nos igen, bejártam a világot, sokhelyütt voltam, Páristól Pétervárig ünnepeltek az emberek, azaz nem engem, hanem a művészetemet. Voltam Amerikában is, de hát erről annak idején eleget irtak a lapok. Volt

Zombor, november 25.

A zombori függetlenségi párt állásfoglalása.

Ugyancsak vasárnap tartott ülésén döntötte el a helybeli függetlenségi párt százas végrehajtó bizottsága, hogy a ketté oszlott függetlenségi párt melyik feléhez csatlakozik. Fernbach Péter országgyűlési képviselőnek állásfoglalását igazoló nyilatkozatát eljenzéssel és tapssal fogadták. Majd pedig dr. Donoszlovits Vilmosnak és dr. Baloghy Ernő országgyűlési képviselőnek ugyancsak lelkesen megéljenzett és megtapsolt beszédei után egyhangulag elfogadták a következő határozati javaslatot:

A zombori függetlenségi és 48-as párt kimondja, hogy Zombor város képviselőjének, Fernbach Péternek állásfoglalását helyesli, örömmel tudomásul veszi s személye iránt a legnagyobb fokú bizalommal viseltetik.

A párt képviselőjével egyetemben szívósan ragaszkodik függetlenségi programjának egészéhez s ennek alapján a leg-határozottabban követeli az önálló bankot 1911-re, az önálló vámterületet 1917-re és áthatva programjának liberális és minden tekintetben demokratikus szellemétől, leg-erélyesebben kívánja az általános, közsegenkénti, egyenlő választói jognak mielőbbi megvalósítását.

Egyben határozottan ellenez bármiféle kooperációs vagy koalíciós vállalkozást.

A százas végrehajtó bizottság táviratilag üdvözölte Justh Gyulát, az országos függetlenségi és 48-as párt elnökét, valamint Fernbach Károlyt, Bacs-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város volt főispánját.

A bécsi tanács. A keddi minisztertanács, melyen a király elnöklete alatt a kormány összes tagjai résztvettek, a döntést csakugyan nem hozta meg. Mi történt a királyi tanácskozó tereben, mélységes titok. A miniszterek a rájuk váró újságírók előtt állig begombolkoztak s a válságot érintő minden kérdésre adósak maradtak a felelettel. Mindössze annyit árultak el, hogy a tárgyalást folytatni fogják.

A minisztertanácsnak az eredménytelenségét általános lehangoltság követte a kormányt támogató pártok körében, de a nagyközönségben is. Kellemtlenül hat az az érthetetlen, rejtelmes ok, mely miatt a király a kormányt, bár fel nem mentette, de ki

sem nevezte újra s a válság megoldására vonatkozó előterjesztéseit, bár el nem utasította, de el sem fogadta.

A reménység fonala még el nem szakadt, de egyre vékonyodik. A király az alkotmányos megoldást óhajtja és keresi a módját, miképpen bírja maradásra a jelenlegi kormányt, amelyhez ragaszkodik. De mit várjunk e személyes rokonérzéstől, mikor valami másfelől érvényesülő titkos befolyás alatt nem hajlandó teljesíteni azokat a minimális követelményeket, melyektől a kormány a nemzet iránt való tekintetből nem tághat.

Baloghy Ernő beszámolója.

Dr. Baloghy Ernő, a verbázi kerület függetlenségi és 48-as párti képviselője folyó hó 24-én folytatta beszámoló körútját s e napon Topolya polgársága előtt okolta meg, miért csatlakozott a Iusth-párthoz. Politikai programja, melynek vezérelve: a néppel a léppért, magában foglalja az önálló magyar nemzeti bank felállítását 1911-re, az önálló vámterület életbeléptetését 1917-re s az általános, egyenlő választójogot. A gyűlés bizalmat szavazott a képviselőnek és üdvözölte a függetlenségi és 48-as pártot és elnökét, Justh Gyulát.

Pártoljuk a honi ipart.

A DMKE kérelme a magyar közönséghez.

Kezdjük a gyufán. Senki ne vegyen Jöngköping stánticksfábricsz-os gyujtót, se olyant, amelyiknek a dobozán idegen felírás van. Az a pár fillér, amit a honiért adunk, egy csöpp veritéket szárit fel, talán könnyet is. Aztán ha cipőt, kalapot nyakkendőt akarunk venni, nézzük meg: kaphatunk-e honit és azt vegyük meg, ha talán egyszerűbb is, mint a külföldi. Ha beérjük ma az egyszerűbbel, pár év múlva képes leszen a hazai ipar éppen olyant termelni, mint a drága külföldi gyártmány. Ruhakelmét is honit kérjük. Ha talán durvább is egy kicsit, mint az idegen, ne szégyeljük durvában járni. A mienk az. És ha támogatjuk azt az ipart, amelyik ma a fojtogató verseny miatt talán képtelen

részem dicsőítésben annyi, hogy megcsömörött belé a lelke. De lássa, ez mind nekem szól, hanem a művésznőnek és éppen ezen szoktam én esős, szomorú délutánokon töprengeni.

... Mert hazugság az, hogy a dicsőséget valaha megunja az ember. Megundorodhatik tőle egy darab ideig, mint — bocsáson meg a brutális hasonlatért — az iszákos a pálinkától, de aztán megint előveszi a szomjúság. A dicsőségtől esőmőrt kaphat az ember, de jól nem lakik vele soha. Nem is az a baj. A lelki katarast már kihevtem és most újra megyek messzire, — keresni azt, amitől annyira undorodtam.

... De lássa, más fáj nekem: az, hogy mindez a dicsőség, öröm, ünnepeltetés nem is engem ért, hanem a művészetemet. Az asszony van bennem megsértve, érti már? Kérem, ne mondjon ellent, én ismerem azt a pár udvarias frázist, ami most az ön ajkán lebeg. Nem vagyok éppen csunya, tudom. De lássa, mindazok a férfiak, kik velem foglalkoztak, nem az asszonyt látták bennem, hanem a művésznőt. Többnyire a hiuságukra hatott a nevem. Volt olyan is, kinek szívét megvette a játékom, de egy sem, érti, egyetlen egy sem volt közöttük olyan, kiről bizton elmondhattam volna, hogy: ez szeretne engem akkor is, ha nem az volnék, aki vagyok, hanem csak egy közönséges polgárleányka;

ha nem volna se hirem, se tudásom, se szellemem, nem volna egyebem, mint a mostani türhető arcom. Ne nevessem, kérem. Nagy fájdalom egy asszonyra nézve, ha tudja, hogy benne nem a nőt látják. Mert higgye el, ostoba frázis, hitvány hazugság, amit a lélek nagyságáról, a szív nemességéről beszélnek... A férfi nem ezt keresi az asszonyban, hanem a fiatalságot, szépséget, jó kedvet. Mi — mi nők — néha elbolondítottuk magunkat az ugynevezett lelki szépségektől, de a férfiszerelem alapja mindig csak az asszony szépsége, bája; a többi hiuság, önámítás, érzélgés, szép lélekre mutató romanticizmus, de nem szerelem. Mint a hogy ezzel az érzéssel a maga elbűvölő igazában és fenséges erejében még sohasem találkoztam.

... Látja ott azt a kis szokrényt? Tele van levelekkel, versekkel. Férfiak irták, kik állítólag szerettek. Megtartom őket és mikor nincs más dolgom, olvasgatom egyiket a másik után. És most hallgasson reám. Halálos ágyamon Istennek ajánlva lelkemet sem beszélhetnék őszintebben, mint ahogy most szólok. És amit mondani akarok, azt nem perenyi muló rossz kedv mondatja velem, hanem higgadt megfontolás. Habozás nélkül odaadnám minden dicsőségemet, művészi tehetségemet, ha egyikében ezen leveleknek fölfedezném amaz imádatra méltó egygü-

a finomabb szükséglet ellátására, ha megizmosítjuk, rövid idő alatt felveheti a versenyt a külföldivel.

Fogadjuk meg, hogy csak a mienk kell. De se ne dicsekedjünk vele, se ne szónokoljunk róla.

Minden korona, amellyel iparunkat támogatjuk, közelebb visz bennünket gazdasági önállóságunkhoz s ha kitartunk, tiz esztendő alatt elérjük.

Tettel mutassuk meg magyarságunkat, ne fecsegéssel.

Ha a nemzet a megfelelő honi áruk fogyasztásával támogatja a magyar kézmű- és gyári ipart, óriási lendületet adhat azoknak.

Csak ne legyünk közönyösek. Ne képzeljük, hogy a legcsekélyebb fogyasztás is, melynél a külföldnek adunk előnyt a mienk fölött, lényegtelen dolog. Az önfegyelmzés nehéz és sok türelmet kívánó munka, csak ott sikerül, ahol nincs tétovázás.

Hosszu, terhes utat kell hátra hagynunk, induljunk hát neki azonnal. Hatóságok, intézetek, papok, tanítók, kezdeményező, oktató, buzdító példát adjanak. A vezetésre, az irányításra hivatott egyének ne rösteljék jó példával járni elől. Soha áldásosabb tevékenységet nem kezdeményeztek.

Nem szabad azonban elfelednünk, hogy a külföldi ipartermékek kirekesztésére csak akkor gondolhatunk, ha azokat a honival a szükséglet kielégítő fedezése mellett pótolhatjuk. Célját a legnemesebb buzgalom sem szolgálhatja okosság nélkül. Ha bármilyen selejtes szükségleti cikket csak azért karolnánk fel, mert honi, a szédelésnek egyengetnők az utját.

A honi ipar pártolása hazafias kötelesség, de csak akkor, ha a becsületet igekezetet, a derék nemzeti munkát istápoljuk általa.

A pártolás, a munkakedv, a vállalkozási szellem sarkantyuja legyen, ne az egészségtelen spekulációé.

H I R E K.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Timkó Nesztör okleveles tanítót a sajkásszentiváni állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Megbízás. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a szabadkai ügyészség vezetésével dr. Loydzel Kálmán lugosi ügyészt bízta meg.

Kinevezés. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Stamatz Dezső szabadkai kir. járásbírói díjnokot a szabadkai kir. törvényszékhez írnokká nevezte ki.

Jubileum. Egész csendben, mint egy hivatali kötelességet teljesítő tisztviselőhöz méltóan ünnepelték meg az elmúlt héten a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviségi tisztviselő főnöknek Jorgovits Döme számtanácsosnak 35 éves szolgálati jubileumát. Testületileg tisztelegtek Jorgovitsnál, aki figyelmükért és őszinte ragaszkodásukért köszönetét fejezte ki, biztosítván munkatársait, hogy mint a múltban, úgy a jövőben is jóindulatulag támogatja azokat, akik kötelességeiket lelkiismeretesen és pontosan végzik. Üdvözölte a jubiléumot a zombori pénzügyigazgatóság és adóhivatal tisztikara is. Táviratilag fejezték ki jókívánataikat: az óbecsei adóhivatal, a járási számvévisők, dr. Balaton óbecsei főszolgabíró stb.

Az újvidékiek új rabbija. Újvidék város zsidó hitközsége a főrabbi állás mellé egy rabbi-állást szerveztett s arra meghívta a szegedi zsidó hitközség jegyzőjét, Hirschler Ignác dr. hitoktató rabbit. Hirschler a község meghívására az újvidéki zsinagógában szónoklatot tartott, mire a hitközség közgyűlése egyhangulag őt választotta meg rabbinak.

Lábas Gyula mérnök ügye. Néhány nap előtt Lábas Gyula szabadkai ismert tagosító mérnököt az újvidéki törvényszék vizsgálati fogságba helyezte. Lábas ellen a vád az volt, hogy a szabályai tagosításnál egyes birtokosoktól jutalmat fogadott el, hogy a földeket nekik tetsző helyen osztsa ki mások rovására. A vizsgálati fogság ellen Lábas mérnök védője, dr. Edvi Illés Károly felfolyamodást nyújtott be a szegedi kir. ítélőtáblához, kimutatva, hogy Lábas egysektől tisztán magánmunkálatokért fogadott el őt jogosan megillető díjazást, s hogyha a vád állítása való is, még akkor is csak fegyelmi vétségéről lehetne szó. A királyi tábla erre Lábas Gyulát nyomban szabadlábra helyezte.

Adomány. Dr. Városvy Gyula kalocsai éresek az óbecsei zárdaiskola kibővítéséhez és átalakításához 15,000 korona hozzájárulási összeget adományozott.

A zombori kereskedelmi alkalmazottak estélye. A zombori kereskedelmi alkalmazottak estélye folyó évi december hó 4-én a polgári kaszinó összes termeiben lesz megtartva. Az estély alkalmából a zombori műkedvelők köre nagy kabaratot rendez a következő műsorral: 1. A bizottság előtt. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Matarits István és dr. Müller János. 2. Fráter nóták. Énekli cigányzene kísérettel: Zsuffa Margit. 3. Drágaság. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Knippl Teruska, Zsuffa Margit, dr. Scheib Károly és dr. Müller János. 4. Személyenyek az angol költőkből. Szavalja: Matzitz Margit. 5. Elsején. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Zsuffa Margit és dr. Müller János. 6. Aktok. Tervezte: Faust. Bemutatják: Knippl Teruska és dr. Müller János. 7. Kiméletesen. Irta: Molnár Ferenc. Előadják: Matzitz Margit és dr. Müller János. 8. Műsoron kívüli számok. Rendező és konferenciér: dr. Müller János. Belépti díj 1 kor. 60 fillér. Az előadás kezdete pontban 8 órakor, vége fél 10 órakor. Előadás után tánc. Szünóra alatt csinos nyereségtárgyak lesznek kisorsolva. Jegyek előre válthatók: Weidinger S. és Zs. és Spitzer Sándor üzletében.

Ásványvizek megadóztatása. Az osztrák kormány példáját hamarosan követi a magyar kormány is, amennyiben az ásványvizekre szintén adót akar kivetni. Hir szerint a pénzügyminiszteriumban már el is készült a tervezet, amely szerint a luxus-ásványviz adója literenkint két fillér lesz.

Közvetlen szállítás a hadsereg számára. A hadsereg ellátására szükséges terményeket és anyagjárandóságokat a hadvezetőség ezentúl kizárólag a hazai forrásokból s főként a termelőktől óhajtja beszerezni. Annak bizonyítására, hogy a felajánlott áru tényleg hazai termék, a gazdától és kereskedőtől egyaránt megkívánja a hadvezetőség az áru honi származásának okmányos igazolását és pedig a község által kiállítandó származási bizonyítvány által. A származási bizonyítványok kiállításai bélyegmentesek lesznek.

A korcsmáros büntetése. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a m. kir. belügyminiszter, hogy az a korcsmáros, aki italműveket zálogba adott tárgyak ellenében hitelben szolgáltat ki, a korcsmai hiteltől szóló 1883. évi XXV. törvények 26. §-a alapján nem büntethető.

seget, melyeket igazán szerelmes ifjak szoktak szép fiatal leánykáknak írni. Életem felét odaadnám, ha nem volna e levelekben oly sok szép gondolat, kinyomatni való aforizma, ordító húság, beteges érzélpés, de megcsapna egy forró, epedő sóhajtás, melyet a legegységűbb szerelmes ember levelénél is érez az ember. Ha ez az érzélem a maga isteni nagyságában reám talált volna! De nem így volt és nem is lesz így soha.

... Mert hiszen végtére láttam nőket, kik kevésbé csinos külsővel, mint az enyém, szenvedélyre lobbantották a férfi szívet. De nálam ez nem úgy van. Hogy művészetem mellett külsőm is érvényesüljön, sokkal szebbnek kellene lennem. Így mindenki a művésznőt látja bennem és nem az asszonyt. Komikus ugye? Féltékeny vagyok saját magamra. Én nem akarom, hogy tehetségemért, mely asszonyi voltomból teljesen különálló dolog — szeressenek; mint ahogy az ilyen érzélem nem is szerelem, higgye el. A férfinek szépségre, ifjúságra, vidámságra van szüksége az ő asszonyában és nem művészetre vagy elmésségre. A szerelem ott kezdődik, mikor az édes, együgyű leánykákról hallatlanul döcögős versben jelentik ki, hogy a nap, hold, a csillag, általában minden égi test — hozzájuk képest suviszk. Mikor az angyalokat detronizálják, mikor a hajról megírják, hogy arany; a szemről, hogy ibolya;

az ajkról, hogy eper. Olvastam néhány ilyen hallatlanul ostoba dolgot és életem gyászja, hogy egy sem hozzám volt írva...

... Ugy-e, különös gyötrelmem az enyém? Nem hallott még ilyet, hogy valaki önön magára legyen féltékeny? Pedig úgy van. A lelkem vagy a tehetségem, vagy tudja isten, hogy nevezem azt, ami bennem van: ragyogóbb, mint a külsőm. A nap ragyogásától nem látjuk a csillagokat. A hasonlat merész, sőt vakmerő, de nem jut más az eszembe. Lássá, a kis csillagok mindig ott vannak az égen és biztosan nagyon fáj nekik az árnyék, melybe az izzó égítést ragyogása borítja őket. Most már képzelje, hogy egy csillagra reászakadna az izzó gömb, aztán örökkön-örökké árnyékban tartaná fényével és aztán hiába sóhajtozna: én is itt vagyok és senki sem vesz észre soha. Édes istenem, bolondokat beszélek, de szeretném odakiáltani a világnak: asszonyok vagyok elsősorban, asszony, semmi más, lássatok meg már, mint ilyet és engedjétek bennem a nőt érvényesülni. Sokáig hallgatott, míg én magamban gondolkoztam beszédén, ő újra elkezdte.

A dolog faszítja, hogy a nőknek nem való az ilyesmi. A véletlen szeszélye ad nekik néha tehetséget s ezt természetesen elnyomni vagy megsemmisíteni nem lehet. Ám az asszony százszor jobban érzi a kiválóság súlyát, mint a férfi. Lássá, nekünk nőknek

csak szeretni kellene mindég; ez is nagy művészet, melyhez a teljes szív és egész lélek kell. A férfiaknál a szerelem csak mulatság vagy élvezet, nálunk életmisszió. Azért tud a férfi dolgozni, tenni, alkotni szenvedélye mellett. A nőnek választani kell. Azaz nem választhat, mert születik az ember mindenne.

Nálam a művészet meríti ki az erőt szívéből, lelkéből; de a vágy, asszonyrak lenni, mint a többiek, megmaradt bennem. Mentől elérhetlenebb a dolog, annál erősebb, intenzívebb az epekedés. Érti most már, hogy nem a dicsőséget unom, hanem a szerelem után vágyakozom. Erről nem tehetek, ez nem hibám; asszony vagyok s ezzel a vágygyal születtem.

Nem fogom elérni soha, mert a csillag mindig homályban marad, míg a nap fent lánol. Ha pedig letűnik? Ah, erről ne beszéljünk, mert hiszen az a mi tragédiánk, hogy a fényes nap után nem csillagos, enyhe, holdfényes este, hanem örökös sötét éjszaka következik. Hát lássa, mégis csak jobb így az izzó napsugárban vágyakozni a szelíd csillaglány után, mint a sötét, hideg éjszakában hangtalanul, vágytalanul, feledve az örömet, a bánatot, a csüggedést, a lelkesülést, mindent-mindent, mi a sokat szidott, mégis oly szép, színes élethez kötött bennünket.

Szélhámosság sorsjegyekkel.

Márton Sándor zombori gazdálkodó feljelentést tett Kovács Márton ellen, hogy 140 koronáját elsikkasztotta. Kovács rábeszélte Mártont, hogy vegyenek közösen egy sorsjegyet. Márton 140 koronát át is adott Kovácsnak, aki elhitette vele, hogy megvette a sorsjegyet. Pár hónap múlva a szabadkai Kereskedelmi és Iparbanktól értesítést kapott Márton, hogy sorsjegye tizezer koronát nyert. A bank levele Kovács ügyes csalásának volt az eredménye, aki az újságokból látta, hogy melyik sorsjegy nyert és Márton nevében a nyerő sorsjegy iránt érdeklődött a banknál. A bank levele után Márton fel akarta venni a nyereséget, Kovács azonban 2200 korona illeték lefizetését kívánta. Márton előtt gyanús volt Kovács viselkedése és az illetéket nem akarta neki átadni. Kovács erre, miután Márton nagyon sürgette a nyereség fölvételét, megszökött Zomborból. Hasonló módon csapta be Kovács Hadrina János zombori földbirtokost is. Hadrinával elhitette, hogy egy svájci Vörös-kereszt sorsjegye 180.000 koronát nyert és hogy ennek felvételéhez 1220 kor. illeték lefizetése szükséges. A nagy nyereséget azonban csak Eszéken lehet fölvenni és Kovács ajánkozott is a nyereség fölvételére. Hadrina nem bízott Kovácsban és vele küldte a feleségét. Kovács bement az egyik eszéki bankba és ott egy olyan sorsjegy után érdeklődött, amelyikről az újságokból tudta, hogy nyert 180000 koronát. Hadrináné ezután gyanútlanul átadott 1220 koronát Kovácsnak, hogy fizesse le az illetéket. Kovács a pénzt átvette és megszökött. A károsultak panaszára a zombori rendőrség megindította a nyomozást. A nyomozás kiderítette, hogy Kovácsot tulajdonképpen Szalay Mártonnak hívják és hogy szabadkai illetőségű. Ez alapon a szabadkai rendőrség is megindította a nyomozást.

Pályázat ösztöndíjra. Zombor sz. kir. város közönsége, mint a Gyálakay Rozália alapítvány kezelője pályázatot hirdet az említett alapítványnál eddig Berger Lajos és Horváth István által élvezett évi 900—900 koronával javadalmazandó és 1909. évi szeptember 1-étől kezdődőleg kifizetendő két ösztöndíjas állásra. Az ösztöndíj elnyeréséért zombori illetőségű és születésű róm. kath. vallású, szegénysorsú, jó erkölcsű, jeles vagy jó előmenetelű és a zombori gimnáziumot látogató tanulók folyamodhatnak. Ezen keltekekkel egyaránt bíró több pályázó közül annak van előnye, aki magasabb osztályba jár. A pályázni szándékozók keresztlevéllel, itteni illetőséget s a vagyoni viszonyt igazoló hatósági bizonylattal, egészségi állapotát igazoló orvosi bizonyítvánnyal és az 1908/909. tanév végéről szóló tanodai bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat folyó évi december hó 20-áig a városi tanáshoz címezve annyival is inkább nyujtsák be, mert az elkésve benyujtott, illetve kellőleg nem felszerelt folyamodvány figyelembe vételni nem fog.

Az elmebajosok szállítási költsége. A belügyminiszter az elmebetegek és kísérők vasúti menetdíj-kedvezménye tárgyában körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy azok az elmebetegek, akik nyilvános elmeegógyintézetbe vagy abból való elszállításuk költségeit maguk tartoznak viselni, valamint az ilyen elmebetegek kísérői felmutatása esetén az egyenként való utazáskor fél menetdíj fizetése mellett utazhatnak. Külön szakasz az egyenként utazók csak akkor kapnak, ha magyar hatóság vagy magyarországi állami vagy országos elmeegógyintézet annak szükségességét bizonyítja.

Munkásbiztosítás. Házaló gyolcsosok, drótosok és ablakosok, amennyiben valamely állandó üzlettel bíró iparos, illetve kereskedőnek alkalmazottai, betegség esetére biztosítandók.

Egy nyakleves ára. Purity Antal katymári kocsis valamit szállított a borsódi pusztára, miközben összetűzött Deim Ferenc gazdatisztával és azt areul ütötte. Ezért a bajai bíróság Purityt 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Aki a sineken alszik. A palicsi vasúti állomás közelében Kovács Demeter juhász a subájába burkolozva a sinekre feküdt le és nem vette észre a nemskára arra haladó szegedi vonat közeledését. A mozdony vészjelzéseire Kovács az utolsó pillanatban vette észre a veszedelem s legurult a sinekről, azonban lábait már nem kaphatta el idejében s a mozdony kerekei mindkettőt levágták. Kovács séréülése életveszélyes.

Tragikus halál. Vidákovich János 28 éves földmivest évek óta mint csendes örüllet ápolták a szabadkai kórházban. A betegség teljesen megbénította a szerencsétlen embert. Rídeg István ápoló szerdán fürdeni vitte a magával tehetetlen Vidákovichot. A fürdőszoba az elmebetegek közös kórtermének közvetlen szomszédságában van és így minden zaj athallatszik a kórteremből a fürdőbe. Amíg Vidákovich a fürdőben volt, a kórteremben levő betegek valami fölött összeveszttek és egymást ütlegelni kezdtek. A zajra, az örültek kiáltozására az ápoló otthagya Vidákovichot és átment a kórterembe, hogy rendet teremtsen a betegek között. Néhány perc alatt Rídeg lecsillapította a betegeket és visszatért Vidákovichhoz, hogy kivigye a fürdőből. Vidákovich közben a víz alá bukott és amikor az ápoló visszajött hozzá, halott volt. Az előhívott kórházi orvosok már csak a beállott halált konstatálhattak. A kórházigazgatóság följelentésére a rendőrség Rídeg István ellen megindította az eljárást.

Tifuszjárvány Magyarországon. A magyarkanizsai városi főorvos jelentése szerint a külsőségeken a tifusz járványszerűen lépett fel. Megállapították, hogy a veszedelmes kórt a nyitott kutak vizének élvezete okozza.

Allami jövedelmek a rómaiak korában. Az egyetlen adó, melyet az itáliai polgárok fizettek, az 5 százalék hagyatéki adó volt, bizonyos minimumon fölül. Az állam tehát husz esztendő alatti bezsebelte a polgárok ingó, mint ingatlan vagyonának teljes értékét. A Vespasianus császár (Kr. u. 69—79.) saját levele szerint, a római birodalom évi szükséglete az első Flavius valamelyik évében negyvenezer sestercius = 8000 millió koronára rugott. Kr. u. 73-ban jelent meg az állam tulajdonában levő műkincseknek, valószínűleg az ifjabb Plinius közreműködésével szerkesztett leltára. A kinestárban mérhetetlen mennyiségű arany és ezüstnemű, ékszer halmozódott föl, részint a tömérdek győzelmes háború zsákmányából, részint ajánlékokból, de amelyekkel az imperátorok mégis szabadon rendelkezettek. Domitianus egész rakományt küldött Decebalus dák királynak a béke megkötése után s megígérte, hogy minden esztendőben megismétli bőkezűségét. Marcus Aurélius (Kr. u. 168—180.) a markomán háború milliárdokra emelkedett költségeinek fedezésére, elárvereztette — a visszavásárlás jogának fönntartásával — az egész gyűjteményt. A tárgyak egyrészét csakugyan visszaszerezte a kinestár s a III-ik században ismét leltározták két nyelven: latinul és görögül és e munkálatnak fönmaradt egy két lapja. Herculanumban megtalálták a hirdető oszlopokat, melyekre gummi arabicummal ragasztották föl a városi rendelkezések másolatait, a nyilvános multságokra szóló meghívókat, a kereskedők, gyárosok, kézművesek reklámjait.

S Z E N T S E T T.**Heti műsor:**

Péntek: **Kis szökevény.**
Szombat: **Dollárkirálynő.**
Vasárnap: **Forrás tündére.**
Hétfő: **Az ember tragédiája.**

*

Hétfő, november 22.

Visszatérés Jeruzsálemből.

A nagy Dreyfus per utolsó fázisaiban, midőn Franciaország, a világ legelső országa megint megemberelte magát és leküzdötte a pillanatnyi elvakultság mámorát, midőn az az igazság, melynek eljövételét Zola megírta, győzött — a nacionalista és antiszemita pártnak a zsidóság elleni harcaiban segítségére jön Maurice Donnay, aki a Visszatérés Jeruzsálemből címen a zsidóság hibáit, gyengéit, de egyuttal sikereinek titkát, a szolidaritást mutatja be. A dráma cselekvénye az, hogy Henriette de Chourét egy kikeresztelkedett zsidónót, akinek kedvéért Michel Aubier elhagyja feleségét és két gyermekét, Jeruzsálemben járva meghatja volt hitsorsosainak végtelen nyomora és szenvedése, ezért visszatérve Jeruzsálemből, a szolidaritást tettekben is kimutatja, szalonját megnyitja hasonérmű barátainak, őket és csak őket pártolja és még házastársát, Michelt is elhagyja, mert ő egyik barátját megsérti.

Ez a meglehetősen sovány cselekmény azután a faji problémákkal van fűszerezve és tendenciája annak kimutatása, hogy bármiképp is dicsékedik, bármiképp is erőlködik a semita faj, a jobb faj az árja. Téves és hazug a cselekmény kiindulása, mert a kulturizidóságnak ép az a főhibája az antisemiták szemében, hogy bárhol van, elveszti faji jellegét és nemzetiségileg beolvad az őt környező társadalomba. Nincs tehát sehol a világon a híres semita szolidaritás.

Az alaptételnek főbizonyítéka Aubier neje Susannenak nyugodt lemondása a boldogságról, szemben Judith szenvedélyességével: a Judith szalonjában megforduló férfiak türelmetlen, modortalan és elbizakodott dölyfössége és az Aubier család figyelmes gyöngédsége. Nem lehet célunk a szerzővel vitába bocsátkoznunk, de meg kell jegyeznünk, hogy a milieu beállításnak az a része, mikor az intelligencia minden kellékével ellátott Judith és Michel szalonjában a modortalan feltudást látjuk — hazug. Mert az ott megforduló alakok nem a zsidóságnak a képviselői, hanem a neveletlenségé. És ezen a hazugságon fordul meg a darab.

Ha ezeket jól tudjuk előadni, akkor az előadás jó, míg egyébként a hosszadalmas dialogok, a cselekvés nélküli cselekvések folytán unalmas lesz. Már pedig a mai előadás unalmas volt. És nem lehet mondaní, hogy ennek a problémának nem lennének hívei nálunk is. Sőt. A mi kis társadalmunk a faji kérdésekkel talán jobban van még telítve, mint a francia társadalom.

Nálunk — sajnos — még alkalmakra sines szükség, hogy egymás származását egymásnak szemére vessük, nálunk a felekezeti elfogultság, pro és contra, ott van minden páholyban, ott van minden asztalnál. Ez okból a darab előadására, a kérdések pointrozására szükségünk egyáltalában nem volt. A darab, mely csak egy ott felejtett reticuléből tud bonyolódni, melynek dialógjai és jelenetei nem tudnak érdeklődést kelteni, mélyebb hatást nálunk sem gyakorolt.

Judithot Hevesi Mariska, Michelt Gózon Béla játszotta. Hevesi Mariskáról megírtuk már, hogy művésznő, megírtuk már róla, hogy tud a közönség idegein uralkodni, hogy magával ragad, hogy előadásában melegség, erő és érzelm van. Ma láttuk azt is, hogy a szenvedélyek skáláját a hiszteritáig tudja vinni, hogy az intelligencia felsőbbiségét, a

guny kacagását szemében tudja villogtatni; egyszóval, hogy olyan művésze a színpadnak, kinek tehetsége és művészete környezetéből kéri. Az ő művészete szemben Sárvári Nusi (Susanne) játékaival, ki bár tehetséges, de kezdő, okozta azt, hogy sokan a darabot nem értették meg. Paradoxnak látszik, de úgy van, ha Judith személyesítője kevésbé szimpatikus és kevésbé jól játszik, akkor szimpatikánk Susanne felé fordul, akit bizony a szerep felfogásának kiforratlan volta folytán nem sajnáltunk és akivel nem éreztünk. Itt a szereposztás volt a hibás, miért is erről nem beszélünk. Sárvári Nusi megállja helyét kisebb szerepekben, de ily nagy, nehéz szerep meghaladja ma még erejét. Gózon jó volt, kiválóan beszélt, szépen játszott és a szenvedélyek és érzelmek skáláját a közönséggel éreztetni tudta. Hevesi Gusztó, akire inkább Susannet kellett volna kiosztani, bájosan játszott a naiv és naivításában is rossz asszonyt.

A 3. felvonásbeli tömegjelenet, melyből az egész kifejlésnek kell erednie, elmosódott, úgy hogy ebből az előzményből a tragikus kifejlés nem volt látható.

Kedd, november 23.

Forradalmi nász. A francia forradalomnak egyik legsajnálatosabb eredményének, az emigránsok árulásának és az emigránsok ellen folytatott küzdelemnek a francia irodalomban számos feldolgozása közül egyik sem oly érdekes, mint Sophus Michaëlis-nak, a d. n. írónak ma játszott drámájában foglalt tétele. Sophus Michaëlis szerint az emigránsok degenerált nemesek a haladástól és forradalomtól, hanem még asszonyoktól is megszökő pipogya gyávák, kik csak nagyhangon beszélnek, de cselekedni, érezni nem tudnak; kik sem élni, sem szeretni, sem meghalni nem képesek, míg a köztársaság paraszti sorsból született és önmagukat felküzdött katonái férfiak, kik az eszmékért, az emlékekért, a szabadságért és a tisztességért meghalnak — bár mód volna a menekülésre.

Ennek a tételnek bizonyítására szolgál a cselekvény, mely szerint Alaine de l'Étoile Trionville urnőjének várába megérkezik a francia emigránsok egy vezére, Ernest des Tresailles, ki a régi Bourbon dinasztia érdekében külföldi sergekkel jő haza. A hazatérés első napján elveszi régi jegyesét feleségül. Közvetlenül utána elfogják és halálra ítélik. Neje kérésére megengedik neki, hogy reggelig vele maradjon. Halálos nászéjszaka könyek közt, jajgatva telik el. Alaine vigasztalja, ő azonban sir, jajgat, mint egy gyermek. Alaine végre magához kéri a parancsnokot, Marcarront; kérésére, keze érintésére a férfiak ruhát cserélnek és Ernest megszökik nászéjszakája elől. Marcarron, bár tudja sorsát, ott marad. Alaine midőn megtudja, mi sors vár a hősré, ki nem vár semmit tőle, belésszeret, különösen mikor meghallja, hogy a menekülés útját visszatartotta azzal, hogy a köztársaság áruló tisztnek nem kegyelmezhet. A forradalom és a legitimitás tartják nászéjszakájukat. Reggel, bár a Marcarron szökevénye megkezdte és így volna mód a menekülésre, Marcarron maga parancsol tüzet katonáinak, mert ő Alaine vallomása szerint Trionville ura Alaine férje és szeretője, aki halálraíteltetett. Eközben Ernest ott áll gyáván és nyomorultul, míg a hős meghal, mert életének célja már nincs.

Gózon (Marcarron), Hevesi Mariska (Alaine) viszik a darabot. Gózon jó volt, mint

rendesen, ambícióval, szeretettel játszott, eltalálta a kellő hangot, talán néha szenvedélyesebbnek kellett volna lennie. Ahol a közönség kötelességtudását játszotta, ott kiváló volt. Hevesi Mariska szép volt mint a fésző rézsabimbó, odaadó, szemérmes, gyöngéd és erőteljes egy személyben, szóval olyan volt mint Alainének, Trionville urnőjének lennie kell. Ezért a nőért, ezért a nászéjszakáért Marcarron áldozata nem áldozat és irigylünk a hőst, aki ily emlékekkel halhat meg. Hevesi Gusztó a bájos, naiv, de egyúttal tüzről pattant szobalány urnőjének méltó partnere volt. Rossz volt Nagy Pál. Bár szerepe az ellenszenves gyöngé férfit ábrázolja, feladata még nem a dadogás, a félés. Neki mint gyöngének féltetnie kell életét, remegnie, de nem kell dadognia. Hadarni meg éppen nem szabad. Szóval Nagy Pált ilyen szerepektől ma még óvja, a közönséget pedig kímélje meg az igazgató.

A zsfolt ház élvezettel hallgatta az előadást és a darab szép nyelvezetét, és csak egy helyen bosszankodott, mikor a reggeli napfény nem akart sehogy sem besugározni az ablakokon.

Szerda, november 24.

Erdészleány ment az első előadások szereposztásában. S.

Művészet — Irodalom.

Dörmögő Dömötör automobilozó szereplése nagyon érdekes fordulatokat ér a „Jó Pajtás” legújabb számában. Most éppen beautomobilozik egy nyári vendéglőbe, de az ötvenezer koronás nemzetközi versenydíjat is megnyeri. Hogy ez milyen mulatsággal jár, azt tudja a „Jó Pajtás” minden olvasója. Ugyanez a szám emlékszik meg kegyeletesen Gyulai Párról, aki mint gyermekversek költője is nagy volt, közli is néhány bájos versét. Lampérth Géza verset; Manno Miltiadesz eikke az evezésről. Benedek Elek regénye, trefás képes cikk Csutora Jancsi lováról, szerkesztői izenetek, rejtvények, pompás képek adják a szám további tartalmát. A „Jó Pajtás”-t, Sebők Zsigmond és Benedek Elek gyermeklapját a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

HIRDETÉSEK.

4778/kg. 1909. sz.

Pályázati hirdetés.

Felsőkból községében ujonnan rendszeresített kataszteri nyilvántartói állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt (keresztlevel stb.) kérvényüket **f. évi december hó 10-én d. e. 11 órára** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 1000 kor. fizetés és 240 kor. lakpénz.

Titel, 1909. november 19-én.

SZEMZŐ JÁNOS,

főszolgabíró.

2-2

KERTÉSZ!

Különösen a konyhakertészetben kellő jártassággal bíró

kertész

a dályai patriárkai uradalmi igazgatóságához kerestetik.

Ajánlkozók személyesen jelentkezzenek az

Uradalmi igazgatóságnál Dályán. (Slavónia) 3-1

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: Sárközi Béla.

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2, 2 óráig 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és allandoan friss viz. 52-14

Feltűnést keltő találmány! A fogapolásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatásunknak. Az illatos szájviz a fogkölerakodást meg nem akadályozza, a fogpor hosszas használata pedig a fog zománcát koptatja el. Ezen hiányokon segít egy kitünő új találmány, a **Sztraka-féle**

Menthol fogszappan, mely erős bacillusölő hatásánál fogva a szájüreget hatalmasan desinficiálja, a fogakat fehériti s a romlástól megóvj. Beszerezhető gyógyszer-tárakban, drogériákban egy koronáért. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. — Kapható: **Fehér István** drogériájában **Zomborban**.

Földeladás.

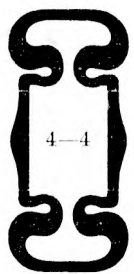
Zombor szab. kir. város határában a „Milesics” szállásosportban az új militicsi vasuti állomáshoz közel, egy tagban fekvő 24 1/2 kat. hold szántóföld — melyre 16000 korona 6%-os kölcsön van bekebelezve — előnyös feltételek mellett **dr. Henneberg Géza** zombori ügyvéd által azonnal **eladatik**, esetleg **haszonbérbe adatik**.

273-3-1

3-2

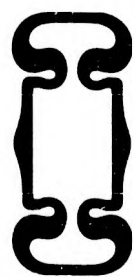
Aki legjobban szer-
 :: készített, ::
 teljesen függet-
 len nagy napilapot jártni
 óhajt,
 :: fizesse elő ::

Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . K 28.—
 Félévre . . . „ 14.—
 Negyedévre . „ 7.—
 Egy hónapra . „ 2.20

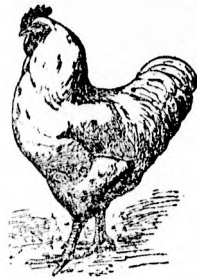
AZ UJSÁG terjedelme rendszeren
 28—32—36 oldal. Vasárnap és
 ünnep-
 napokon **60—100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
 BUDAPEST, VII. ker., Rákóczi-ut 54-ik szám.

!! Őszi szállításra előjegyezhetők !!

Kitüntetések:
 Arad
 Budapest I, II.
 Belgrád
 Lovrin
 Lugos
 Nagybecskerek
 Nagyvárad
 Pozsony
 Pécs
 Pancsova
 Szófia
 Szeged
 Szatmár
 Szabadka
 Temesvár
 Veszprém
 Wien
 Zenta

Reitter Oszkár

főkapitány.

fajbaromfi gazdasága, **NAGYBECSKEREK.**

- ANGLIÁBÓL -

hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

	hím	tojó
Óriás nagy angol emdeni liba	25	25
Óriás nagy pekingi kaesa	10	8
Fehér Wyandotte (amerikai kitűnő téli tojók)	10	8
Fehér Orpington	10	8
Sárga Orpington	10	8

Fajtisztaságért Jótállás!
 Állami nagy aranyérem! Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések!

Korona szálloda Baján.

Tisztelettel értesitem a n. é. utasközön-
 séget, hogy **Baján a vasuti állo-
 más közelében** megnyitottam a mai
 kornak megfelelő elegáns és nagy kénye-
 oo lemmel berendezett oo

KORONA SZÁLLODÁT,

KÁVÉHAZAT és ETTERVET.

**Szép, kényelmes, tiszta és
 egészséges szobák olcsó
 árban! . . . Kitűnő konyha, jó
 . . . kávéház! . . .**

A n. é. közönség szives pártfogását kéri,
 6-1 kitűnő tisztelettel

ROSENBAUM JENŐ,

Korona-szállodás,

BAJÁN,

Cimfestő műhely megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
 szives tudomására hozni, hogy **Zom-
 borban, Bezdáni-ut 22. szám
 - - alatt - -**

cimfestő műhelyt

nyitottam.

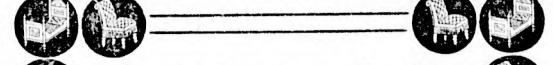
Elvállalok e szakmába vágó mindennemű
 munkálatokat és főtörékvésem mindig az
 lesz, hogy a nagyérdemű közönség tel-
 jes bizalmát és megelégedését kiérde-
 meljem. Kérem szives pártfogásukat.

Zombor, 1909. november 15-én.

6-3 Kiváló tisztelettel

Bászler Péter,
 cimfestő.

A Flórián-utca 10. sz. egyeme-
 leles ház egészben vagy ré-
 szekben kiadó esetleg eladó.
 Bővebbet a kiadóhivatalban. 52

SCHMIDT FÜLÖP

butor- és műasztalos

ZOMBORBAN.

Alulírott tisztelettel értesi-
 tem a nagyérdemű közön-
 séget, hogy Zomborban,
 Apolló-utca 1. sz. a. fenálló

:: asztalos ::

műhelyemet

megnagyobbítottam és azt
 villanyerőre berendeztem.

Elvállalok saját rajzaim
 vagy a megrendelő rajz-
 minta után a legkényesebb
 és a legizlésebb, nemkü-
 lönben szakmába vágó
 összes munkák készítését is
 a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a nagyérdemű
 közönség szives támogatá-
 sát, maradok 12-8

kiváló tisztelettel

Schmidt Fülöp,

műasztalos.

